

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (ósma izba)

z dnia 15 stycznia 2015 r.*

Pomoc państwa — Pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw —
Przewidziana przez władze francuskie pomoc w celu restrukturyzacji SeaFrance SA —
Podwyższenie kapitału i pożyczki udzielone SeaFrance przez SNCF — Decyzja uznająca pomoc za
niezgodną z rynkiem wewnętrznym — Pojęcie pomocy państwa — Kryterium inwestora prywatnego —
Wytyczne dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw

W sprawie T-1/12

Republika Francuska, reprezentowana początkowo przez E. Belliard, G. de Bergues'a oraz J. Gstaltera,
a następnie przez G. de Bergues'a, D. Colasa oraz J. Bousin, działających w charakterze
pełnomocników,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez V. Di Buccię, B. Stromskiego oraz T. Maxiana
Ruschego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2012/397/UE z dnia
24 października 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA 32600 (2011/C) – Francja – Pomoc na
restrukturyzację dla SeaFrance SA udzielona przez SNCF (Dz.U. 2012, L 195, s. 1),

SĄD (ósma izba),

w składzie: D. Gratsias, prezes, M. Kancheva i C. Wetter (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: J. Weychert, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 19 czerwca 2014 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: francuski.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 Decyzją 2012/397/UE z dnia 24 października 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA 32600 (2011/C) – Francja – Pomoc na restrukturyzację dla SeaFrance SA udzielona przez SNCF (Dz.U. 2012, L 195, s. 1) (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”) Komisja Europejska uznała za niezgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc w celu ratowania i pomoc w celu restrukturyzacji SeaFrance odpowiednio wdrożoną i przewidzianą przez Republikę Francuską na rzecz SeaFrance SA.
- 2 SeaFrance, którego likwidacja została obecnie zakończona, było spółką akcyjną prawa francuskiego, całkowicie należąca do SNCF Participations SA, spółki holdingowej w ramach grupy SNCF, która sama w pełni należała do Établissement public industriel et commercial Société nationale des chemins de fer français (państwowego przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego Société nationale des chemins de fer français, zwanego dalej „SNCF”). SeaFrance świadczyło usługi w zakresie transportu morskiego – pasażerskiego i towarowego – pomiędzy portami w Calais (Francja) i w Dover (Zjednoczone Królestwo). W owym czasie SeaFrance posiadało 6 statków. W grudniu 2009 r. zatrudniało 1550 osób, a później, w sierpniu 2010 r. – 1100 osób.
- 3 Od 2008 r. sytuacja finansowa SeaFrance systematycznie się pogarszała ze względu w szczególności na niekorzystną sytuację cechującą się wyraźną niestabilnością parytetu walutowego euro/funt szterling, wzrostem kursu ropy naftowej i znaczące zmniejszenie się przewozu osób i transportu towarów przez Kanał La Manche. Te zewnętrzne warunki uwydatniły wewnętrzne trudności SeaFrance związane w szczególności z nadwyżkami zdolności przewozowej i wysokim stosunkiem kosztów personelu do obrotu. Wiele zmian społecznych mających miejsce w roku 2010 bardziej pogorszyło sytuację spółki.
- 4 W kwietniu 2010 r. wobec SeaFrance podjęto decyzję o zastosowaniu postępowania ochronnego, przekształconego w dniu 30 czerwca 2010 r. w postępowanie naprawcze. Z zaskarżonej decyzji wynika, że w ramach tego postępowania przedstawiono Tribunal de commerce de Paris (paryskiemu sądowi gospodarczemu) (Francja) trzy oferty mające na celu utrzymanie działalności poprzez zbycie całości lub części aktywów SeaFrance. Pierwsza, przedstawiona wspólnie przez dwie spółki prowadzące działalność w sektorze transportu morskiego, polegała na propozycji przejścia za symboliczną kwotę 3 EUR trzech statków i 460 pracowników. Druga, złożona przez związek zawodowy, polegała na propozycji zatrzymania wszystkich pracowników, wykupieniu statków SeaFrance za symboliczną kwotę 1 EUR i nieprzejmowaniu pasywów przedsiębiorstwa. Szczegóły trzeciej oferty, przedłożonej przez przedsiębiorstwo sektora morskiego, nie zostały przedstawione w zaskarżonej decyzji. Żadna z tych ofert nie została uznana za satysfakcjonującą przez zarządców sądowych SeaFrance (motywy 10–15 zaskarżonej decyzji).
- 5 Po wydaniu w dniu 24 października 2011 r. zaskarżonej decyzji Tribunal de commerce de Paris wszczął w dniu 16 listopada 2011 r. wobec SeaFrance postępowanie likwidacyjne. W ramach tego postępowania zorganizowano nową procedurę przetargową w celu nabycia aktywów i wznowienia działalności SeaFrance, ale zarządcy sądowi SeaFrance uznali jedyną ofertę złożoną w odpowiedzi na ten przetarg za niezadowalającą. Rozpoczęto zatem likwidację aktywów SeaFrance, po której zakończeniu aktywa te zostały przejęte przez spółkę Eurotunnel.
- 6 SNCF wspierała SeaFrance różnymi środkami pomocy od początku roku 2009. Po pierwsze, w lutym 2009 r. SNCF zawarła z SeaFrance umowę dotyczącą zapewnienia płynności, przedłużoną w lutym 2010 r. Ponadto w dniu 15 lipca 2010 r. SNCF przyznało SeaFrance pożyczkę w kwocie [poufne]¹ mln EUR, aby umożliwić SeaFrance wykonanie opcji kupna statku Berlioz i zabezpieczyć własność tego składnika aktywów.

1 — Nieujawnione, poufne informacje.

- 7 Następnie SNCF oddał do dyspozycji linię kredytową w kwocie [poufne] mln EUR na rzecz SeaFrance. Środek ten został zgłoszony Komisji przez władze francuskie w dniu 12 lipca 2010 r. jako pomoc w celu ratowania w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. 2004, C 244, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi w sprawie pomocy na restrukturyzację”) i został zatwierdzona przez Komisję decyzją C(2010) 5837 z dnia 18 sierpnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 309/2010 – Francja.
- 8 Wreszcie w dniu 18 lutego 2011 r. władze francuskie zgłosiły Komisji zgodnie z przepisami wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację plan pomocy na restrukturyzację na rzecz SeaFrance wraz z planem restrukturyzacji. Plan restrukturyzacji przewidywał w szczególności obniżenie zdolności przewozowej poprzez zmniejszenie liczby statków z sześciu do czterech, przekształcenie oferty transportowej, które doprowadziłoby do zmniejszenia o niemal 30% liczby rejsów rocznie, i likwidację 725 miejsc pracy w celu ograniczenia stosunku kosztów związanych z personelem do obrotów. Restrukturyzacja ta powinna być finansowana głównie pomocą państwa przybierającą formę podwyższenia kapitału spółki SeaFrance w kwocie 223 mln EUR, do którego wniesienia w całości zobowiązała się spółka SNCF Participations.
- 9 W dniu 6 kwietnia 2011 r. do Komisji została złożona skarga konkurenta SeaFrance dotycząca pomocy przyznanej na rzecz SeaFrance w celu restrukturyzacji. W dniu 22 czerwca 2011 r. Komisja notyfikowała władzom francuskim swą decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE dotyczącą z jednej strony pomocy w celu restrukturyzacji SeaFrance zgłoszonej w dniu 18 lutego 2011 r., a z drugiej strony środków podjętych wcześniej przez SNCF, a mianowicie umowy dotyczącej zapewnienia płynności uzgodnionej w 2009 r. i pożyczki w kwocie [poufne] mln EUR przyznanej w dniu 15 lipca 2010 r. (zwanej dalej „decyzją o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego”). Komisja poza publikacją streszczenia tej decyzji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 14 lipca 2011 r. (Dz.U. C 208, s. 8) wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE.
- 10 Pismami z dnia 14 lipca, 22 lipca i 19 sierpnia 2011 r. władze francuskie, po pierwsze, przedstawiły Komisji swe uwagi odpowiednio w przedmiocie wątpliwości podniesionych w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, w przedmiocie skargi do Komisji i w przedmiocie uwag zainteresowanych stron.
- 11 Następnie pismem z dnia 12 września 2011 r. władze francuskie przekazały Komisji zmieniony plan restrukturyzacji. Plan ten przewidywał w szczególności sprzedaż dodatkowego statku, całkowite zmniejszenie liczby pracowników o 922, zmniejszenie liczby rejsów i reorganizację działalności związanej ze sprzedażą i marketingiem, która to reorganizacja powinna zapewnić dodatkowe oszczędności. Ponadto – w odpowiedzi na wątpliwości wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego dotyczące niewystarczającego i niepewnego charakteru wkładu własnego SeaFrance w finansowanie restrukturyzacji – plan ten przewidywał reorganizację środków finansowania restrukturyzacji: podwyższenie kapitału SeaFrance powinno być ograniczone do 166,3 mln EUR i być połączone z pożyczką w kwocie 99,8 mln EUR przeznaczoną na sfinansowanie restrukturyzacji. Została także przewidziana druga pożyczka w kwocie [poufne] mln EUR. Miała ona na celu zastąpienie istniejącej pożyczki dotyczącej statku Molière w celu realizacji przed terminem opcji zakupu tego statku. Realizacja opcji przed terminem powinna umożliwić SeaFrance począwszy od końca roku [poufne] zamiast końca roku [poufne] nabycie tytułu prawnego do całości tego składnika aktywów. Oprocentowanie tych dwóch pożyczek, udzielonych na okres 12 lat i spłacanych w formie stałych zwrotów kapitału, wynosi 6,05%.
- 12 Wreszcie pismem z dnia 3 października 2011 r. władze francuskie przekazały Komisji nową wersję zmienionego planu restrukturyzacji. Zgodnie z tą nową wersją z jednej strony kwota pożyczki w wysokości 99,8 mln EUR została obniżona do 99,7 mln EUR, a z drugiej strony oprocentowanie obydwu pożyczek przewidzianych w zmienionym planie restrukturyzacji zostało podwyższone z 6,05% do 8,55%.

13 W dniu 24 października 2011 r. Komisja wydała zaskarżoną decyzję i notyfikowała ją w tym samym dniu władzom francuskim. W motywach 16 i 17 tej decyzji Komisja wyjaśnia, że zaskarżona decyzja dotyczy z jednej strony środków przewidzianych w zmienionym planie restrukturyzacji, a mianowicie podwyższenia kapitału SeaFrance i obydwu pożyczek w wysokości 99,7 mln EUR i [poufne] mln EUR, a z drugiej strony pomocy w celu ratowania zatwierdzonej jej decyzją z dnia 18 sierpnia 2010 r. Decyzja ta nie obejmuje natomiast ani przedłużenia umowy dotyczącej zapewnienia płynności SeaFrance przez SNCF, ani pożyczki przyznanej SeaFrance w celu realizacji opcji kupna statku Berlioz (zob. pkt 6 powyżej), które są przedmiotem innego postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE, wszczętego w dniu 22 czerwca 2011 r.

14 W sentencji zaskarżonej decyzji przewidziano w szczególności, co następuje:

„Artykuł 1

Podwyższenie kapitału o 166,3 mln EUR, pożyczka w wysokości 99,7 mln EUR oraz pożyczka w wysokości [poufne] mln EUR, które Republika Francuska planuje zastosować za pośrednictwem SNCF w ramach pomocy na restrukturyzację [w celu restrukturyzacji] na rzecz SeaFrance, stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE i są niezgodne z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

Pożyczka udzielona przez Francję za pośrednictwem SNCF z tytułu pomocy na ratowanie [w celu ratowania] na rzecz SeaFrance, będąca przedmiotem decyzji Komisji z dnia 18 sierpnia 2010 r., stanowi pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 3

1. Francja za pośrednictwem SNCF odzyskuje [jest zobowiązana do odzyskania] od beneficjenta pomoc[y], o której mowa w art. 2, w tym narosł[ych] odset[ek] wynikając[ych] z umowy i jeszcze niespłacon[ych] w dniu notyfikacji niniejszej decyzji.

[...]”.

Przebieg postępowania i żądania stron

15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 2 stycznia 2012 r. Republika Francuska wniosła niniejszą skargę.

16 Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem sędziego sprawozdawcy Sąd (ósma izba) postanowił o otwarciu procedury ustnej.

17 Na rozprawie w dniu 19 czerwca 2014 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.

18 Na rozprawie Komisja przedstawiła dokument zawierający korespondencję elektroniczną pomiędzy służbami Komisji i władzami francuskimi w celu uzasadnienia argumentacji przedstawionej w odpowiedzi na drugi zarzut skargi. Prezes izby zarządził włączenie pisma do akt sprawy i wezwał Republikę Francuską do złożenia oświadczenia dotyczącego dopuszczalności i treści tego dokumentu najpóźniej do dnia 26 czerwca 2014 r. Kwestię dopuszczalności tego dokumentu pozostawiono do rozstrzygnięcia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

19 Republika Francuska przedstawiła swoje uwagi w wyznaczonym terminie.

20 Procedura ustna została zamknięta w dniu 3 lipca 2014 r.

21 Republika Francuska wnosi do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w całości;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

22 Komisja wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;
- obciążenie Republiki Francuskiej kosztami postępowania.

Co do prawa

23 Na wstępie należy zauważyć, że cztery zarzuty, jakie Republika Francuska podnosi na poparcie skargi, dotyczą oceny przez Komisję dwu pożyczek – odpowiednio w wysokości 99,7 mln EUR i [poufne] mln EUR – przewidzianych w zmienionym planie restrukturyzacji (zwanym dalej łącznie „omawianymi pożyczkami”). Republika Francuska nie kwestionuje, że środek polegający na podwyższeniu kapitału SeaFrance o 166,3 mln EUR stanowi pomoc państwa.

24 Dwa pierwsze zarzuty skargi Republiki Francuskiej są oparte na naruszeniu art. 107 ust. 1 TFUE, ze względu na to, że Komisja uznała omawiane pożyczki za pomoc państwa. Zarzut trzeci opiera się na naruszeniu prawa i błędach w ustaleniach faktycznych ze względu na to, że Komisja uznała, iż pomoc w celu restrukturyzacji jest niezgodna z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE interpretowanym w świetle wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację. Zarzut czwarty dotyczy naruszenia art. 345 TFUE.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na mylnym zinterpretowaniu pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ze względu na to, że Komisja uznała, iż celowość omawianych pożyczek powinna być oceniana łącznie z pomocą w celu ratowania i z dokapitalizowaniem

25 Poprzez niniejszy zarzut Republika Francuska utrzymuje w istocie, że Komisja niesłusznie uznała, iż w celu stosowania testu prywatnego inwestora omawiane pożyczki, pomoc w celu ratowania udzielona SeaFrance oraz przewidziane w zmienionym planie restrukturyzacji podwyższenie kapitału SeaFrance powinny być oceniane łącznie.

26 Zarzut ten składa się z dwóch części, opartych odpowiednio na błędnej interpretacji i błędnym stosowaniu w niniejszej sprawie wyroku z dnia 15 września 1998 r., BP Chemicals/Komisja (T-11/95, Rec, EU:T:1998:199, zwanego dalej „wyrokiem w sprawie BP Chemicals”).

27 W pierwszej części zarzutu Republika Francuska utrzymuje w skardze w istocie, że ponieważ ww. w pkt 26 wyrok w sprawie BP Chemicals/Komisja (EU:T:1998:199) dotyczy tylko niewszczywania formalnego postępowania wyjaśniającego, a nie stosowania co do istoty testu inwestora prywatnego, kryteria, które wyrok ten ustala, nie mogą być stosowane w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego, aby ustalić, czy badane środki można rozdzielić. Na rozprawie, uwzględniając wyrok z dnia 19 marca 2013 r., Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in. (C-399/10 P i C-401/10 P, Zb.Orz., EU:C:2013:175), Republika Francuska wycofała tę część zarzutu, co zostało odnotowane w protokole rozprawy.

- 28 W drugiej części zarzutu Republika Francuska utrzymuje, że Komisja błędnie zastosowała ww. w pkt 26 wyrok w sprawie BP Chemicals/Komisja (EU:T:1998:199) w niniejszej sprawie i niesłusznie uznała, iż omawiane pożyczki są faktycznie nierozzerwalnie związane z pomocą w celu ratowania i dokapitalizowania.
- 29 Należy przypomnieć, że ponieważ pojęcie pomocy, tak jak zostało określone w art. 107 ust. 1 TFUE, jest pojęciem prawnym, które należy interpretować na podstawie okoliczności obiektywnych, to kontrola tego, czy dany środek jest objęty zakresem stosowania art. 107 ust. 1 TFUE, należy w całości – co do zasady i uwzględniając zarówno konkretne okoliczności zawisłego przed nim sporu, jak i techniczny lub złożony charakter oceny dokonanej przez Komisję – do sądu Unii (zob. wyroki: z dnia 22 grudnia 2008 r., *British Aggregates/Komisja*, C-487/06 P, Zb.Orz., EU:C:2008:757, pkt 111 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 17 grudnia 2008 r., *Ryanair/Komisja*, T-196/04, Zb.Orz., EU:T:2008:585, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Uznanie środka podjętego wobec przedsiębiorstwa za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE wymaga spełnienia czterech przesłanek. Po pierwsze, powinna mieć miejsce interwencja państwa lub interwencja przy użyciu zasobów państwowych. Po drugie, interwencja ta musi być w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Po trzecie, powinna prowadzić ona do przyznania korzyści o charakterze selektywnym wyłącznie na rzecz niektórych przedsiębiorstw lub niektórych sektorów działalności. Po czwarte, musi ona zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem (zob. wyrok z dnia 29 września 2000 r., *CETM/Komisja*, T-55/99, Rec, EU:T:2000:223, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. także podobnie wyrok z dnia 23 marca 2006 r., *Enirisorse*, C-237/04, Zb.Orz., EU:C:2006:197, pkt 38, 39 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 31 Z utrwalonego orzecznictwa wynika jednak również, że przesłanki, jakie musi spełnić środek, by mógł wchodzić w zakres pojęcia pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, nie są spełnione, jeżeli przedsiębiorstwo będące beneficjentem mogłoby uzyskać taką samą korzyść jak korzyść przysporzona mu przy użyciu zasobów państwowych w okolicznościach, które odpowiadają normalnym warunkom rynkowym, przy czym w przypadku przedsiębiorstw publicznych oceny tej dokonuje się co do zasady na podstawie kryterium inwestora prywatnego (zob. wyrok z dnia 5 czerwca 2012 r., *Komisja/EDF*, C-124/10 P, Zb.Orz., EU:C:2012:318, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 Zgodnie z orzecznictwem Komisja przy badaniu stosowania kryterium inwestora prywatnego powinna zawsze badać wszystkie istotne elementy spornej transakcji i jej kontekst (zob. wyrok z dnia 13 września 2010 r., *Grecja/Komisja*, T-415/05, T-416/05 i T-423/05, Zb.Orz., EU:T:2010:386, pkt 172 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 Jeśli chodzi o stosowanie kryterium inwestora prywatnego do szeregu kolejnych interwencji państwa, Komisja powinna zbadać, czy istnieje między tymi interwencjami tak ścisły związek, że niemożliwe jest ich rozdzielenie, i czy z tego powodu do celów stosowania art. 107 ust. 1 TFUE interwencje te należy uznać za jedną interwencję (zob. podobnie ww. w pkt 27 wyrok *Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja* i in. i *Komisja/Francja* i in., EU:C:2013:175, pkt 103).
- 34 Badania odrębności szeregu kolejnych interwencji państwa należy dokonać w świetle wypracowanych w orzecznictwie kryteriów, do których należą w szczególności chronologia tych interwencji, ich cel i sytuacja przedsiębiorstwa będącego beneficjentem w chwili dokonania tych interwencji (zob. podobnie ww. w pkt 27 wyrok *Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja* i in. i *Komisja/Francja* i in., EU:C:2013:175, pkt 104; ww. w pkt 26 wyrok *BP Chemicals/Komisja*, EU:T:1998:199, pkt 170–178).
- 35 Ponadto należy przypomnieć, że dokonanie przez Komisję oceny, czy dany środek spełnia kryterium inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej, może być związane z przeprowadzeniem złożonej oceny ekonomicznej. Komisja, wydając akt wymagający przeprowadzenia takiej oceny, korzysta z szerokiego zakresu swobodnego uznania, a kontrola sądowa ogranicza się do sprawdzenia przestrzegania zasad proceduralnych i dotyczących uzasadnienia, a także sprawdzenia, czy

nie naruszono prawa, kontroli prawidłowości ustaleń faktycznych, braku oczywistego błędu w ocenie stanu faktycznego, a także nadużycia władzy. W szczególności Sąd nie może zastąpić oceny ekonomicznej dokonanej przez autora decyzji swoją własną oceną (zob. ww. w pkt 29 wyrok Ryanair/Komisja, EU:T:2008:585, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

36 W świetle tych właśnie zasad należy zbadać, czy podniesiony w ramach części drugiej zarzutu pierwszego główny argument, poprzez który Republika Francuska zarzuca Komisji, że nie zbadała ona całości okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne z punktu widzenia oceny nierozzerwalnego charakteru środków podjętych na rzecz SeaFrance, w szczególności stóp procentowych i zabezpieczeń omawianych pożyczek. Republika Francuska zarzuca zatem Komisji, że przyjęła ona w zaskarżonej decyzji, iż dlatego że omawiane pożyczki miały ten sam cel co dokapitalizowanie SeaFrance oraz że pożyczek udzielono w tym samym momencie, w którym miało miejsce to dokapitalizowanie, podczas gdy sytuacja SeaFrance pozostawała bez zmian, pożyczek tych nie można było oddzielić od dokapitalizowania i pomocy w celu ratowania, a w konsekwencji Komisja przyjęła, iż pożyczki te nie zostałyby udzielone przez prywatnego inwestora.

37 Badania zasadności tego twierdzenia należy dokonać w dwóch etapach. W pierwszej kolejności należy sprawdzić, czy Komisja słusznie stwierdziła, że omawiane pożyczki były nierozzerwalnie związane z dokapitalizowaniem i z pomocą w celu ratowania i nie mogły w konsekwencji być ocenione jako środki niezależne od siebie w świetle kryterium inwestora prywatnego. Innymi słowy należy zbadać, czy Komisja prawidłowo określiła przedmiot, do którego miała zastosować wspomniane kryterium. W drugiej kolejności należy zbadać, czy Komisja prawidłowo zastosowała kryterium prywatnego inwestora do środków, o których mowa w zaskarżonej decyzji.

38 W pierwszej kolejności w odniesieniu do kwestii, czy Komisja słusznie stwierdziła, że omawiane pożyczki były nierozzerwalnie związane z dokapitalizowaniem i z pomocą w celu ratowania, należy zaznaczyć przede wszystkim, że w motywie 129 zaskarżonej decyzji w odpowiedzi na podniesione przez władze francuskie argumenty, w myśl których omawiane pożyczki były udzielone na warunkach rynkowych, a zatem były zgodne z kryterium inwestora prywatnego, Komisja wskazała, co następuje:

„[...] W przedmiotowym przypadku przedsiębiorstwo SNCF przyznało już SeaFrance pomoc, a mianowicie pomoc na ratowanie [w celu ratowania], i planuje przyznać kolejną, a mianowicie dokapitalizowanie. Pożyczki mają taki sam cel, jak pozostałe środki pomocy, tj. ratowanie i restrukturyzację SeaFrance. Pożyczki zostaną udzielone w okresie, w którym SeaFrance jest zagrożonym przedsiębiorstwem, równocześnie ze środkami pomocy [z pomocą] na [w celu] restrukturyzację[restrukturyzacji]. Jest to oczywiste, jeżeli chodzi o pożyczkę w wysokości 99,7 mln EUR, która ma na celu – podobnie jak dokapitalizowanie – zapewnienie SeaFrance możliwości zaspokojenia jej bieżących potrzeb kapitałowych. Dotyczy to jednak również pożyczki w wysokości [poufne] mln EUR, która ma na celu refinansowanie i wykup statku Molière w terminie wcześniejszym niż przewidziany w umowie leasingowej. Finansowanie środków produkcji, w przedmiotowym przypadku statku, ma [bowiem] ścisły związek z codzienną działalnością SeaFrance. W związku z tym pożyczka w wysokości [poufne] mln EUR również wpisuje się w proces restrukturyzacji SeaFrance”.

39 Następnie w motywach 130–132 Komisja przypominała zasady wyjaśnione w ww. w pkt 26 wyroku w sprawie BP Chemicals/Komisja (EU:T:1998:199).

40 Wreszcie w motywie 133 Komisja dokonała oceny kwestii, czy dokapitalizowanie stanowiło pomoc państwa, i uznała, że „[b]iorąc pod uwagę, że dwie pożyczki mają ten sam cel co dokapitalizowanie, tj. pokrycie kosztów restrukturyzacji, że sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa pozostaje bez zmian (przedsiębiorstwo jest zagrożone) oraz że pożyczek udzielono w tym samym okresie, w którym miało miejsce dokapitalizowanie, pożyczek tych nie można w uzasadniony sposób oddzielić od pomocy w celu ratowania i od dokapitalizowania”.

- 41 Uzasadnienie to ewidentnie wygląda zwięźle. Jednak przede wszystkim należy stwierdzić, że ustalenia Komisji dotyczące chronologii i celu środków oraz sytuacji pozbawione są błędów w ocenie.
- 42 W odniesieniu do chronologii środków strony są bowiem zgodne co do tego, że omawiane pożyczki były powiązane z dokapitalizowaniem i że te trzy środki były przewidziane w tym samym planie restrukturyzacji przedłożonym do oceny Komisji sześć miesięcy po wdrożeniu w celu ratowania.
- 43 Bezsporne pozostaje także między stronami, w odniesieniu do sytuacji spółki będącej beneficjentem pomocy, że od 2008 r. SeaFrance znajdowało się w trudnej sytuacji finansowej, która doprowadziła w dniu 30 czerwca 2010 r., to jest przed zgłoszeniem pomocy w celu ratowania, do wszczęcia wobec SeaFrance postępowania naprawczego. Postępowanie upadłościowe było otwarte aż do wszczęcia postępowania likwidacyjnego, które nastąpiło po wydaniu zaskarżonej decyzji (zob. pkt 4, 5 i 7 powyżej). Trudna sytuacja finansowa, w jakiej znajdowało się SeaFrance, istniała zatem zarówno w momencie, w którym otrzymała ono pomoc w celu ratowania, jak i w momencie, w którym SNCF zamierzało przyznać SeaFrance trzy inne środki przewidziane w planie restrukturyzacji.
- 44 W odniesieniu do celu środków bezsporne jest, że pożyczka w wysokości 99,7 mln EUR miała ten sam cel, co dokapitalizowanie, a mianowicie finansowanie restrukturyzacji. Co się tyczy pożyczki w wysokości [poufne] mln EUR, należy oddalić argument Republiki Francuskiej, w myśl którego pożyczka ta realizowała cel majątkowy, a mianowicie zabezpieczenie składnika aktywów poprzez realizację przed terminem opcji zakupu statku Molière, a zatem miała odmienny cel niż dokapitalizowanie. Słusznie Komisja uznała bowiem, że pożyczka ta wpisywała się w logikę restrukturyzacji SeaFrance, z tego względu, iż służyła ona refinansowaniu i wcześniejszemu niż przewidziany wykupowi w ramach umowy leasingowej dotyczącej statku Molière, a zatem miała na celu obniżenie kosztów operacyjnych związanych z finansowaniem środków produkcji. Ponadto Komisja słusznie zaznaczyła w odpowiedzi na skargę, że mimo iż Republika Francuska podnosiła, iż jedynym celem tej pożyczki było zastąpienie pozabilansowego zobowiązania związanego z opłatami należnymi od SeaFrance w zastosowaniu umowy leasingowej, nie przedstawiła ona żadnej okoliczności przemawiającej za tym, że przed udzieleniem tej pożyczki SNCF było już bezpośrednio zobowiązane do zapłaty tych opłat.
- 45 Następnie szereg okoliczności wskazanych przez Komisję w zaskarżonej decyzji i stanowiących część kontekstu restrukturyzacji SeaFrance potwierdza w każdym wypadku wniosek, zgodnie z którym omawiane pożyczki, pomocą w celu ratowania i dokapitalizowanie powinny być oceniane łącznie w świetle kryterium inwestora prywatnego.
- 46 W tym zakresie, po pierwsze, z zaskarżonej decyzji wynika, że na skutek przyznania przez SNCF na rzecz SeaFrance linii kredytowej w wysokości [poufne] mln EUR, zaakceptowanej przez Komisję jako pomoc w celu ratowania, władze francuskie przedłożyły w dniu 18 lutego 2011 r. wstępny plan restrukturyzacji SeaFrance (motywy 1, 2, 24 zaskarżonej decyzji). Ponieważ plan ten przewidywał tylko jeden środek pomocy, a mianowicie podwyższenie kapitału SeaFrance w wysokości 223 mln EUR, do którego wniesienia w całości zobowiązało się SNCF Participations, był on przedmiotem krytyki Komisji w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego ze względu na to, że wkład własny SeaFrance w finansowanie swej restrukturyzacji był zbyt niski i niepewny (motywy 4, 24, 149 zaskarżonej decyzji). Z zaskarżonej decyzji wynika także, iż aby odpowiedzieć na tę krytykę, w dniu 12 września 2011 r. władze francuskie przedłożyły plan restrukturyzacji zmieniony w ten sposób, że pierwotnie przewidziane podwyższenie kapitału zostało obniżone do 166,3 mln EUR, kwoty, do której zapłaty zobowiązało się SNCF Participations, i że tego obniżenia nie rekompensowała pożyczka w kwocie 99,7 mln EUR przyznana przez SNCF i przeznaczona na finansowanie restrukturyzacji SeaFrance w charakterze części jego własnego wkładu (motywy 24, 27, 28, 150 zaskarżonej decyzji). Przyznanie rozpatrywanej pożyczki w szczególności pożyczki w wysokości 99,7 mln EUR wydaje się zatem wynikiem reorganizacji jednego przewidzianego pierwotnie środka pomocy.

- 47 Po drugie, z zaskarżonej decyzji wynika, że SNCF, które działało w podwójnym charakterze podmiotu udzielającego pomocy i podmiotu wnoszącego fundusze przewidziane jako część własnego wkładu, było jedynym podmiotem dostarczającym SeaFrance środki konieczne do finansowania restrukturyzacji. Żaden zewnętrzny w stosunku do grupy SNCF prywatny inwestor nie pośredniczył bowiem obok niego w tej transakcji. W tym względzie Komisja zauważyła także, iż pomimo jej wezwań władze francuskie nie przedłożyły jej przykładowej oferty pożyczki niezależnej instytucji finansowej (motyw 138 zaskarżonej decyzji).
- 48 Z kontekstu restrukturyzacji, a w szczególności ze zmiany planu restrukturyzacji wynika zatem, że aby zaradzić niemalże brakowi wkładu własnego SeaFrance w finansowanie jago restrukturyzacji, władze francuskie zamiast poszukiwać inwestora lub zewnętrznego wierzyciela, lub z powodu ich nieznaledzenia, zaproponowały rozwiązanie, w którym to samo SNCF wносиło niemal całość tego wkładu własnego, a mianowicie 99,7 mln EUR z całkowitej kwoty wkładu własnego w wysokości [poufne] mln EUR (zob. motyw 150 zaskarżonej decyzji i pkt 62, 79 poniżej), interweniując, jakby było zewnętrznym wierzycielem. Takie rozwiązanie, oparte na zwykłej reorganizacji przewidzianego pierwotnie środka pomocy, i dwojaki status SNCF, które działało z jednej strony poprzez SNCF Participations jako podmiot publiczny udzielający pomocy, a z drugiej strony jako rzekomy inwestor prywatny – który jest jednocześnie jedynym inwestorem prywatnym uczestniczącym w ratowaniu i restrukturyzacji SeaFrance – nie może zostać przyjęte, ponieważ uniemożliwia stosowanie przepisów dotyczących wkładu własnego zawartych w wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację.
- 49 Wreszcie wbrew twierdzeniom Republiki Francuskiej stopa procentowa i zabezpieczenia omawianych pożyczek nie wchodzą w skład istotnych elementów, które Komisja powinna uwzględnić, badając kwestię, czy pożyczki te można było rozdzielić od dokapitalizowania i pomocy w celu ratowania. Badanie warunków przyznania omawianych pożyczek należy bowiem do oceny rentowności tych pożyczek, to jest stosowania kryterium inwestora prywatnego. Badanie rozdzielnosci omawianych pożyczek od dwóch innych środków dotyczy natomiast ustalenia, czy kryterium inwestora prywatnego powinno być stosowane do tych pożyczek traktowanych jako niezależna inwestycja, czy do całości środków, o których mowa w zaskarżonej decyzji, traktowanych jako pakiet. Badanie to stanowi zatem wstępny etap stosowania kryterium inwestora prywatnego.
- 50 Podobnie z orzecznictwa przytoczonego w pkt 33 powyżej wynika, że wbrew twierdzeniom Republiki Francuskiej formalne różnice pomiędzy pożyczką a dokapitalizowaniem nie wykluczają wniosku, iż środki te są nierozzerwalnie związane. Tym, co ma decydujące znaczenie, nie jest bowiem forma, jaką przyjmują dane interwencje państwa, ale okoliczność, że interwencje te są w świetle w szczególności ich chronologii, ich celu i sytuacji w chwili dokonania tych interwencji tak ściśle powiązane, że niemożliwe jest ich rozdzielenie.
- 51 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o stosowanie kryterium inwestora prywatnego do środków będących przedmiotem zaskarżonej decyzji, należy zauważyć, że w motywach 133 i 134 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, co następuje:
- „(133) Francja nie podważa faktu, że dokapitalizowanie stanowi pomoc, ponieważ nie ma żadnych perspektyw na osiągnięcie poziomu rentowności odpowiadającego poziomowi rentowności wymaganemu w przypadku inwestora prywatnego. Wynika to również z tabeli zawartej w motywie 35, która przedstawia zapotrzebowanie na środki finansowe na lata 2011–2017. Przedsiębiorstwo nie byłoby w stanie dokonywać wypłat dywidend w tym okresie. Biorąc pod uwagę [Z uwagi na] znaczne koszty związane ze spłatą odsetek oraz kwoty głównej [rozpatrywanych] pożyczek [...] oraz niską marżę przewidzianą w planie restrukturyzacji sytuacja ta prawdopodobnie potrwałaby dłużej niż do 2017 r. – aż do całkowitej spłaty pożyczek w 2023 r. Prywatny inwestor prowadzący działalność w branży tradycyjnej, takiej jak transport morski, nie zgodziłby się na [całkowity] brak zysków z inwestycji o wartości 166,3 mln EUR przez okres [12] lat [...].

- (134) W ujęciu ogólnym zysk z pomocy na ratowanie, z dokapitalizowania oraz z dwóch pożyczek jest niższy niż zysk, jakiego wymagano by w ramach testu prywatnego inwestora [w gospodarce rynkowej]. Jak wyjaśniono, [...] SNCF nie może spodziewać się żadnych zysków z dokapitalizowania przed 2023 r. [...]”.
- 52 Należy stwierdzić, że przedstawiona w motywach 133 i 134 zaskarżonej decyzji analiza zysku, jakiego można było oczekiwać ze środków, o których mowa w zaskarżonej decyzji, jest zwięzła i skupia się na dokapitalizowaniu.
- 53 Jednak z jednej strony Komisja prawidłowo zastosowała kryterium inwestora prywatnego do nierozzerwalnej całości środków złożonej z rozpatrywanych pożyczek, dokapitalizowania i pomocy w celu ratowania: ze względu na wpływ, jaki spłata odsetek i omawianych pożyczek miała na rentowność dokapitalizowania, Komisja wdała się w całościową analizę zysku, który SNCF, jako jedyny inwestor prywatny, mogło osiągnąć ze środków przez nie wdrożonych lub planowanych w ramach ratowania i restrukturyzacji SeaFrance, ocenianych jako pakiet. Komisja mogła zatem uznać bez popełnienia oczywistego błędu w ocenie, że całościowy oczekiwany z tej nierozzerwalnej całości środków zysk nie odpowiadał zyskowi, jaki byłby oczekiwany przez inwestora prywatnego, bez konieczności wdawania się w dokładną analizę kwestii, czy warunki przyznania każdej z omawianych pożyczek były zgodne z warunkami rynkowymi.
- 54 Z drugiej strony z powodów przedstawionych w pkt 48 powyżej okoliczności kontekstu restrukturyzacji SeaFrance wskazane w pkt 46 i 47 powyżej potwierdzają wniosek, zgodnie z którym inwestor prywatny działający w warunkach gospodarki rynkowej nie wniósłby do SeaFrance całości środków wniesionych przez SNCF, o których mowa w zaskarżonej decyzji.
- 55 Z powyższego wynika, że Komisja, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 32 powyżej zbadała całościowy kontekst omawianych pożyczek. Wynika stąd także, iż wbrew twierdzeniom Republiki Francuskiej Komisja nie przyjęła domniemania, ale wykazała w świetle celu, chronologii omawianych pożyczek i sytuacji spółki będącej beneficjentem pomocy, jednocześnie uwzględniając inne istotne dowody znajdujące się w aktach sprawy, takie jak zmiana planu restrukturyzacji, dwojaką rolę SNCF i brak zewnętrznego w stosunku do grupy SNCF inwestora prywatnego, że omawiane pożyczki nie mogły być w uzasadniony sposób oddzielone od dokapitalizowania SeaFrance i od otwarcia linii kredytowej wobec niego z tytułu pomocy w celu ratowania, a zatem być uważane za niezależną inwestycję w świetle kryterium inwestora prywatnego.
- 56 Wynika z tego także, iż udostępniając SeaFrance łącznie omawiane pożyczki, dokapitalizowanie i pomoc w celu ratowania, państwo francuskie, działając za pośrednictwem SNCF, przysporzyło SeaFrance korzyści, której SeaFrance nie mogłoby uzyskać w normalnych warunkach rynkowych. Słusznie zatem w motywie 142 zaskarżonej decyzji Komisja uznała te pożyczki za pomoc państwa.
- 57 Argumenty Republiki Francuskiej, oparte na wcześniejszej praktyce Komisji, nie mogą podważyć tego wniosku.
- 58 Zgodnie z orzecznictwem to, czy dany środek ma charakter pomocy państwa, należy bowiem oceniać jedynie w kontekście art. 107 ust. 1 TFUE, a nie z punktu widzenia rzekomej wcześniejszej praktyki decyzyjnej Komisji (wyrok z dnia 15 listopada 2011 r., Komisja i Hiszpania/Government of Gibraltar i Zjednoczone Królestwo, C-106/09 P i C-107/09 P, Zb.Orz., EU:C:2011:732, pkt 136). Stanowiłoby skądinąd szczególnie delikatną kwestię opieranie się na wcześniejszej praktyce Komisji w dziedzinie pomocy w celu ratowania i w celu restrukturyzacji, w której ocena każdego przypadku zależy w dużym stopniu od indywidualnej sytuacji finansowej beneficjenta pomocy, ogólnej sytuacji ekonomicznej sektora, w którym beneficjent pomocy prowadzi działalność, i od ram prawnych, w których działa.

- 59 Wynika stąd, że Republika Francuska nie może oprzeć się na wcześniejszej praktyce Komisji w celu wykazania błędu, który miała popełnić Komisja przy ocenie istnienia pomocy państwa w niniejszej sprawie.
- 60 W każdym wypadku przedstawione poniżej badanie co do istoty tych argumentów nie pozwala wykryć błędu w zaskarżonej decyzji.
- 61 Z jednej strony Republika Francuska twierdzi, że wcześniejsza praktyka Komisji nie pozwala uzasadnić uogólnienia rozwiązania przyjętego w ww. w pkt 26 wyroku w sprawie BP Chemicals/Komisja (EU:T:1998:199). W decyzji z dnia 26 maja 2010 r. w sprawie pomocy na restrukturyzację działalności w zakresie transportu towarów SNCB (N°726/2009) (zwanej dalej „decyzją SNCB-transport towarów”) dotyczącej spółki dominującej udzielającej pomocy w okolicznościach zbliżonych do okoliczności, które zostały zbadane w zaskarżonej decyzji, Komisja nie dokonała całościowej analizy środków pomocy, a założyła natomiast, że pożyczka przyznana przez SNCB swej nowej spółce zależnej utworzonej w ramach restrukturyzacji działalności w zakresie transportu towarów i zabezpieczające podwyższenie kapitału tej spółki zależnej przez SNCB została przyznana na warunkach rynkowych. Pożyczka ta nie stanowiła więc pomocy państwa i mogła być uwzględniona jako wkład własny tej spółki zależnej na restrukturyzację. Według Republiki Francuskiej ta różnica w analizie podobnych przypadków, która nie może być wyjaśniona różnicami w mających zastosowanie ramach prawnych, jest sprzeczna z zasadami pewności prawa, dobrej administracji i równego traktowania.
- 62 Należy stwierdzić, że poprzez swój argument, oparty na decyzji SNCB-transport towarów, Republika Francuska zarzuca Komisji w istocie, że nie uznała ona w zaskarżonej decyzji, iż pożyczka w wysokości 99,7 mln EUR przyznana SeaFrance przez SNCF może stanowić część wkładu własnego SeaFrance w finansowanie swej restrukturyzacji, podczas gdy w decyzji SNCB-transport towarów oceniła ona, że pożyczka, którą SNCB przyznała swej spółce zależnej „transport towarów”, ponieważ została przyznana na warunkach rynkowych, nie była pomocą państwa i mogła być uwzględniona we wkładzie własnym tej spółki zależnej na potrzeby finansowania restrukturyzacji.
- 63 W tym względzie w pierwszej kolejności, poza tym, że w odróżnieniu od restrukturyzacji SeaFrance restrukturyzacja działalności SNCB związanej z transportem towarów nie została dokonana w kontekście ratowania zagrożonego przedsiębiorstwa, ale w kontekście szeroko zakrojonego planu przemysłowej i handlowej restrukturyzacji sektora, należy zaznaczyć istotną różnicę w mających zastosowanie ramach prawnych. Restrukturyzacja działalności SNCB związanej z transportem towarów podlegała bowiem wytycznym dotyczącym pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstw kolejowych (Dz.U. 2008, C 184, s. 13). Wytyczne te stanowią szczególne uregulowania sektora transportu kolejowego, stanowiące odstępstwo od systemu wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację, w szczególności w odniesieniu do beneficjenta pomocy. W pkt 82 tych wytycznych przewidziano, że Komisja będzie mogła zaakceptować niższe wkłady własne niż te przewidziane w wytycznych w sprawie pomocy państwa na restrukturyzację. To na tej podstawie Komisja zaakceptowała wkład własny spółki zależnej SNCB „transport towarów” na poziomie między 15% a 25% potrzeb finansowania restrukturyzacji (zob. motywy 246–249 decyzji SNCB-transport towarów). Następnie o ile prawdą jest, że Komisja dopuściła w decyzji SNCB-transport towarów, by na część wkładu własnego spółki zależnej SNCB „transport towarów” składała się pożyczka przyznana przez SNCB na warunkach rynkowych, z motywu 113 tej decyzji wynika, że w celu zaspokojenia potrzeb finansowania restrukturyzacji ta spółka zależna powinna także zawrzeć z instytucją kredytową umowę zewnętrznej linii kredytowej w kwocie 50 mln EUR. W odróżnieniu od planu restrukturyzacji SeaFrance plan restrukturyzacji działalności SNCB związanej z transportem towarów przewidywał w ten sposób interwencję podmiotów zewnętrznych w stosunku do grupy SNCB. Wreszcie kwota pożyczki, którą SNCB powinno przyznać swej spółce zależnej „transport towarów”, stanowiła stosunkowo ograniczoną część wkładu własnego. Pożyczka ta wynosiła bowiem 25 mln EUR, a łączna kwota wkładu własnego spółki zależnej „transport towarów” wynosiła 135 mln EUR w odniesieniu do łącznego kosztu restrukturyzacji rzędu 490 mln EUR (zob. motyw 248 decyzji SNCB-transport towarów). Natomiast według zmienionego planu restrukturyzacji SeaFrance pożyczka w wysokości 99,7 mln EUR stanowiła

od 85% do 95% wkładu własnego SeaFrance w finansowanie jego restrukturyzacji, z uwagi na okoliczność, że łączna kwota tego wkładu wynosiła [poufne] mln EUR, w odniesieniu do łącznego kosztu restrukturyzacji w wysokości [poufne] mln EUR (zob. motywy 35, 150 zaskarżonej decyzji).

- 64 Z uwag tych wynika, że wbrew twierdzeniom Republiki Francuskiej przypadki ocenione przez Komisję w decyzji SNCB-transport towarów i w zaskarżonej decyzji nie były podobne. Zarzucana Komisji różnica w dokonywanych analizach nie może zatem być uznana za niezgodną z zasadami pewności prawa, dobrej administracji i równego traktowania.
- 65 Z drugiej strony Republika Francuska twierdzi, że w swych wcześniejszych decyzjach Komisja dokonała rozdzielania odmiennych środków ogłoszonych jednocześnie i wyodrębniła je w celu stosowania testu prywatnego inwestora. W tym względzie powołuje się ona na decyzję Komisji 2009/613/WE z dnia 8 kwietnia 2009 r. w sprawie środków pomocy C 7/07 (ex NN 82/06 i NN 83/06) wdrożonych przez Zjednoczone Królestwo na rzecz Royal Mail (Dz.U. L 210, s. 16, zwaną dalej „decyzją w sprawie Royal Mail”), w której Komisja rozdzieliła różne środki pomocy przewidziane na rzecz Royal Mail, z tego względu, że realizowały one odmienne cele, i na decyzję Komisji 2009/973/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie pomocy restrukturyzacyjnej dla Combust AS (Dz.U. L 345, s. 28, zwaną dalej „decyzją w sprawie Combust”), w której Komisja uznała, że dwa zastrzyki kapitałowe, dokonane w maju 1999 r. i w styczniu 2001 r., powinny być uznane za dwa odrębne środki, chociaż rząd udzielający pomocy uważał, że środki te miały taki sam cel, a mianowicie restrukturyzację i dokapitalizowanie Combusta AS w celu jego prywatyzacji.
- 66 Jeśli chodzi o decyzję w sprawie Royal Mail, o ile pomimo argumentacji przedstawionej przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej Komisja doszła w tej decyzji do wniosku, że należało rozdzielić w celu ich analizy w świetle testu prywatnego inwestora środki podjęte przez Zjednoczone Królestwo wobec Royal Mail w 2007 r., a mianowicie zmianę instrumentów kredytowych, środek dotyczący systemu emerytalnego pracowników Royal Mail i pożyczkę akcjonariusza, z motywów 101 i 102 tej decyzji wynika, że wniosek ten był oparty na dokonanym w pkt 5.2, 5.3 i 5.4 tej decyzji szczegółowym badaniu charakteru, celu i chronologii tych środków. Po przeprowadzeniu tego badania Komisja doszła do wniosku, że instrumenty kredytowe z 2007 r. stanowiły kontynuację środków przyznanych już w 2003 r., podczas gdy środek dotyczący emerytur został wprowadzony w 2007 r. Ponadto, ze względu na szczególne cechy pomocy dotyczącej finansowania systemów emerytalnych, środek dotyczący emerytur nie podlegał przepisom mającym zastosowanie do pomocy na restrukturyzację. W odniesieniu do pożyczki akcjonariusza Komisja stwierdziła, że pożyczka ta została przyznana później niż pozostałe środki i realizowała odrębny cel.
- 67 Jeśli chodzi o decyzję w sprawie Combust, wystarczy zauważyć, że w tej decyzji Komisja odrzuciła argumentację Królestwa Danii, w myśl której dwa zastrzyki kapitałowe na rzecz Combusta, dokonane w 1999 r. i w 2001 r., stanowiły jeden środek pomocy i powinny być oceniane razem przede wszystkim ze względu na to, iż pierwszy z tych zastrzyków kapitałowych, ponieważ nie został zgłoszony Komisji i nie był przedmiotem planu restrukturyzacji zgodnego z przepisami obowiązującymi w tamtym okresie, powinien być uznany za pomoc bezprawnie przyznaną i niezgodną z rynkiem wewnętrznym (zob. motywy 287, 318, 328 tej decyzji).
- 68 Badanie decyzji powołanych przez Republikę Francuską wykazuje zatem najwyżej, że zarówno okoliczność, iż Komisja nie zastosowała rozumowania opartego na ww. w pkt 26 wyroku w sprawie BP Chemicals/Komisja (EU:T:1998:199) w decyzji w sprawie SNCB-transport towarów, jak i okoliczność, że w decyzjach Royal Mail i Combust odrzuciła ona na podstawie tego rozumowania argumentację Zjednoczonego Królestwa i Królestwa Danii oraz zdecydowała się rozdzielić rozpatrywane w tych decyzjach środki w celu ich zbadania, są uzasadnione okolicznościami szczególnymi dla każdej z tych decyzji, które to okoliczności nie są porównywalne z okolicznościami niniejszej sprawy.
- 69 Z całości powyższych względów wynika, że zarzut pierwszy należy odrzucić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ze względu na to, że Komisja błędnie uznała, iż władze francuskie nie wykazały, że oceniane osobno omawiane pożyczki zostały przyznane na warunkach rynkowych

- 70 Poprzez zarzut drugi Republika Francuska utrzymuje co do istoty, że Komisja niesłusznie uznała, iż omawiane pożyczki, oceniane osobno, nie zostały przyznane na warunkach rynkowych. Argumenty, które Republika Francuska przytoczyła w ramach niniejszego środka, są oparte na twierdzeniu, że pożyczka przyznana przez podmiot publiczny przestrzegający stawki ustalonej przez Komisję w komunikacie z dnia 19 stycznia 2008 r. w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. 2008, C 14, s. 6, zwanym dalej „komunikatem w sprawie stóp referencyjnych”) powinna być traktowana jak pożyczka przyznana na warunkach rynkowych. Taka pożyczka nie powoduje zatem żadnej korzyści dla beneficjenta i nie może być uznana za pomoc państwa.
- 71 Zarzut składa się z dwóch części, poprzez które Republika Francuska zarzuca Komisji z jednej strony, że wyłączyła ona stosowanie komunikatu w sprawie stóp referencyjnych, a z drugiej strony, iż błędnie uznała, że aby stawki pożyczek były zgodne z warunkami rynkowymi, powinny wynosić około 14%.
- 72 W tym względzie należy wyjaśnić, że oderwana od kontekstu ocena omawianych pożyczek z punktu widzenia adekwatności stawki stosowanej do tych pożyczek w porównaniu z warunkami rynkowymi została dokonana w zaskarżonej decyzji uzupełniająco. Po uznaniu w motywie 134 zaskarżonej decyzji, że obydwie pożyczki stanowiły pomoc państwa, ponieważ po dokonaniu oceny z dokapitalizowaniem i pomocą w celu ratowania nie przyniosłyby SNCF zysku, jakiego wymagano by w ramach testu prywatnego inwestora w gospodarce rynkowej, Komisja wskazała w tym motywie, że „[n]awet gdyby zyski z poszczególnych pożyczek odpowiadały warunkom rynkowym – quod non – nie mogłyby być one wystarczające do zapewnienia zgodności środków w ujęciu ogólnym z kryteriami testu prywatnego inwestora [w gospodarce rynkowej]”. Komisja następnie zbadała w motywach 135–141 zaskarżonej decyzji kwestię, jaka stawka powinna towarzyszyć omawianym pożyczkom ocenianym osobno, by odpowiadały warunkom rynkowym. Po zakończeniu tego badania doszła ona do wniosku, że stawka ta powinna wynosić około 14%, przekraczając zaproponowaną przez władze francuskie stawkę wynoszącą 8,5%.
- 73 Z orzecznictwa wynika, że w przypadku gdy niektóre części uzasadnienia decyzji mogą same w sobie uzasadniać ją w sposób wymagany prawem, wady, którymi mogłyby być dotknięte inne części uzasadnienia aktu prawnego, w żadnym razie nie mają wpływu na jego sentencję. Ponadto z utrwalonego rzecznictwa wynika, że zarzut należy uznać za nieistotny dla sprawy, jeśli – nawet gdyby był zasadny – nie jest on odpowiedni do tego, by doprowadzić do dochodzonego przez skarżącego stwierdzenia nieważności (zob. postanowienie z dnia 26 lutego 2013 r., Castiglioni/Komisja, T-591/10, EU:T:2013:94, pkt 44, 45 i przytoczone tam orzecznictwo). W niniejszej sprawie z pkt 55 i 56 powyżej wynika, że Komisja słusznie stwierdziła, iż omawiane pożyczki były nierozzerwalnie związane z dokapitalizowaniem i z pomocą w celu ratowania i że rozpatrywane łącznie środki te stanowiły pomoc państwa. Ewentualne błędy popełnione przez Komisję w oderwanej od kontekstu ocenie omawianych pożyczek nie mogą zatem mieć wpływu na zgodność z prawem zaskarżonej decyzji. Zarzut drugi Republiki Francuskiej należy więc oddalić jako niemający znaczenia dla sprawy, bez konieczności orzekania w przedmiocie dopuszczalności dokumentu przedstawionego przez Komisję na rozprawie (zob. pkt 18 powyżej).

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu prawa i błędach w ustaleniach faktycznych, ze względu na to, że Komisja uznała, iż pomoc w celu restrukturyzacji jest niezgodna z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE interpretowanym w świetle wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację

- 74 Poprzez zarzut trzeci Republika Francuska utrzymuje co do istoty, że Komisja naruszyła prawo i popełniła błędy w ustaleniach faktycznych przy ocenie zgodności pomocy w celu restrukturyzacji SeaFrance z rynkiem wewnętrznym, w zakresie, w jakim stwierdziła ona, że nie został spełniony przewidziany wytycznymi w sprawie pomocy w celu restrukturyzacji wymóg rzeczywistego wkładu własnego, nieobjętego pomocą i możliwie najwyższego.
- 75 W tym względzie należy przypomnieć ustanowione w pkt 7, 43 i 44 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację zasady regulujące wkład własny.
- 76 Przede wszystkim ust. 7 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację przewiduje, że „[w] ramach przeglądu [wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację z 2004 r.] właściwym jest jeszcze mocniejsze podkreślenie, że [...] wkład [beneficjenta przy restrukturyzacji] musi być rzeczywisty i nieobjęty pomocą[;] [w]kład beneficjenta ma podwójne zadanie: z jednej strony będzie pokazywał, że rynki (właściciele, wierzyciele) wierzą w możliwość odzyskania rentowności w rozsądnym czasie[;] [z] drugiej strony, będzie to zapewniało, że pomoc na restrukturyzację [w celu restrukturyzacji] jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przywrócenia rentowności, przy równoczesnym ograniczeniu zakłócenia konkurencji”.
- 77 Następnie zgodnie z pkt 43 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację „[k]wota i intensywność pomocy muszą być ograniczone do ścisłego minimum kosztów restrukturyzacji koniecznych, aby umożliwić podjęcie restrukturyzacji w świetle istniejących zasobów finansowych przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy kapitałowej[...] [;] [od] beneficjentów pomocy będzie się oczekiwało, iż znaczący wkład [przewidziany] w planie restrukturyzacji będzie pochodził z ich środków własnych, włącznie ze sprzedażą aktywów, które nie są niezbędne do dalszego istnienia przedsiębiorstwa lub z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych[;] [t]ego rodzaju wkład jest znakiem, że rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności[;] [w]kład musi być rzeczywisty, tzn. faktyczny, wykluczający wszystkie przyszłe spodziewane zyski takie jak przepływ środków pieniężnych, i musi być możliw[i]e najwyższy”.
- 78 Wreszcie pkt 44 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację ustala progi wymaganego wkładu własnego, który w przypadku dużych przedsiębiorstw wynosi 50% potrzeb finansowania restrukturyzacji. Przewiduje on także, iż w wyjątkowych okolicznościach Komisja może zezwolić na niższy wkład własny.
- 79 W niniejszej sprawie Komisja zauważyła w motywie 150 zaskarżonej decyzji, że według zmienionego planu restrukturyzacji wkład własny SeaFrance w jej restrukturyzację wynosił [poufne] mln EUR i był złożony z pożyczki w wysokości 99,7 mln EUR i z dochodu ze zbycia trzech statków wynoszącego [poufne] mln EUR. Komisja wykluczyła pożyczkę w wysokości 99,7 mln EUR z tego wkładu własnego, uwzględniając dwa elementy.
- 80 Z jednej strony wskazała ona w motywach 158 i 160 zaskarżonej decyzji, że tak jak pożyczka w wysokości [poufne] mln EUR, pożyczka w wysokości 99,7 mln EUR stanowi pomoc państwa i nie może w konsekwencji być uwzględniona jako wkład własny, który nie może być objęty pomocą.
- 81 Z drugiej strony Komisja wskazała w motywach 161 i 163 zaskarżonej decyzji, że w każdym wypadku zgodnie z pkt 7 i 43 wytycznych wkład własny powinien wskazywać, że rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy. W niniejszym przypadku zaś ze względu na to, że organ udzielający pomocy i spółka dominująca beneficjenta pomocy stanowiły jeden i ten sam podmiot, a mianowicie SNCF, i na jednoczesne zastosowanie przedmiotowych środków

cel ten nie mógłby być przestrzegany wobec braku rzeczywistego wkładu od inwestora lub od zewnętrznego wobec SNCF wierzyciela. W opinii Komisji zachowanie organu przyznającego pomoc nie wykazuje, że rynki wierzą w przywrócenie rentowności beneficjenta pomocy.

- 82 Komisja doszła na tej podstawie w motywie 165 zaskarżonej decyzji do wniosku, że wkład własny SeaFrance nieobjęty pomocą wynosi [poufne] mln EUR, czyli mniej niż [poufne]% kosztów jego restrukturyzacji, i że jest niewystarczający z punktu widzenia przepisów pkt 44 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację.
- 83 W tym względzie w pierwszej kolejności Republika Francuska utrzymuje, że pożyczka w wysokości 99,7 mln EUR nie stanowi pomocy państwa i twierdzi, iż Komisja niesłusznie wykluczyła tę pożyczkę z wkładu własnego SeaFrance.
- 84 Następnie Republika Francuska utrzymuje, że w celu spełnienia przesłanek przewidzianych w wytycznych Komisji wystarczające jest wykazanie, iż finansowanie planowane jako wkład własny jest rzeczywiste, możliwie najwyższe i nieobjęte pomocą. Uważa ona, że żądając, aby wkład własny miał jeszcze wykazywać przekonanie rynków w możliwość przywrócenia rentowności beneficjenta pomocy, Komisja podniosła to przekonanie do przesłanki odrębnej od przesłanki związanej z nieobjęciem pomocą i dodatkowej w stosunku do niej, a w konsekwencji naruszyła pojęcie wkładu własnego.
- 85 Wreszcie Republika Francuska utrzymuje, że Komisja naruszyła pojęcie wkładu własnego, twierdząc w motywach 161, 163 i 164 zaskarżonej decyzji, że finansowanie restrukturyzacji SeaFrance przez SNCF nie może wykazać, iż rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności SeaFrance w szczególności ze względu na to, że organ udzielający pomocy i będąca podmiotem finansującym beneficjenta pomocy spółka dominująca stanowiły jedną i tę samą osobę prawną.
- 86 Z analizy zarzutu pierwszego wynika, że Komisja słusznie uznała, że omawiane pożyczki, dokapitalizowanie i pomoc w celu ratowania, oceniane łącznie, stanowią pomoc państwa. Należy zatem stwierdzić, że Komisja słusznie wykluczyła pożyczkę w wysokości 99,7 mln EUR z wkładu własnego SeaFrance, bez potrzeby badania pozostałych argumentów Republiki Francuskiej.
- 87 Republika Francuska utrzymuje wreszcie, że Komisja niesłusznie zauważyła w motywie 166 zaskarżonej decyzji, iż władze francuskie nie powołały się na przewidzianą w pkt 44 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację klauzulę wyjątkowych okoliczności ani nie przedstawiły żadnego dowodu na istnienie takiej wyjątkowej sytuacji.
- 88 Argument ten należy odrzucić. Nie ma wątpliwości co do tego, że władze francuskie zwięźle powołały się w zgłoszeniu z dnia 18 lutego 2011 r. i w piśmie z dnia 12 września 2011 r. na pkt 44 wytycznych w sprawie pomocy na restrukturyzację, zgodnie z którym w wyjątkowych okolicznościach i w przypadkach szczególnych trudności, które państwo członkowskie musi wykazać, Komisja może zezwolić na wkład niższy niż 50% w przypadku dużych przedsiębiorstw.
- 89 Jednak należy stwierdzić, że aby uzasadnić stosowanie klauzuli wyjątkowych okoliczności przewidzianej we wspomnianym punkcie, rzeczony władze poprzestały na wskazaniu z jednej strony, że kryzys gospodarczy, który godzi w rynek Zjednoczonego Królestwa, jak i ograniczenia na rynkach finansowych powodują szczególne trudności dla SeaFrance, a z drugiej strony, iż w decyzji SNCB-transport towarów Komisja zaakceptowała wkład własny między 15% a 25%. Ponieważ zaś kryzys gospodarczy i ograniczenia na rynkach finansowych mają negatywny wpływ na ogół przedsiębiorstw, nie mogą być uznane za wyjątkowe okoliczności lub za szczególne trudności wobec jednego przedsiębiorstwa. Powołanie się na precedens, oparty na wcześniejszej praktyce Komisji, nie może także służyć wykazaniu istnienia wyjątkowych okoliczności lub szczególnie trudnej sytuacji przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy w celu restrukturyzacji. Komisja mogła zatem uznać, że władze francuskie nie przedstawiły żadnego dowodu na istnienie takich okoliczności.

90 Z powyższego wynika, że zarzut trzeci należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na naruszeniu art. 345 TFUE

- 91 Poprzez zarzut czwarty Republika Francuska utrzymuje, że Komisja naruszyła art. 345 TFUE, który przewiduje, iż traktaty nie przesądzają w niczym zasad prawa własności w państwach członkowskich, i który ustanawia zgodnie z orzecznictwem zasadę równego traktowania z jednej strony przedsiębiorstw, które są w pełni lub częściowo kontrolowane przez państwo lub instytucji publicznych, a z drugiej strony przedsiębiorstw należących do podmiotów prywatnych.
- 92 Poprzez główny argument przytoczony w ramach niniejszego zarzutu Republika Francuska utrzymuje, że Komisja naruszyła tę zasadę równego traktowania, ponieważ z zaskarżonej decyzji wynika, iż aby skorzystać ze środka pomocy w celu restrukturyzacji, zagrożone przedsiębiorstwo publiczne będące spółką zależną jest zmuszone do pozyskania na rynku środków finansowych od wierzycieli zewnętrznych w stosunku do grupy, aby uzupełnić otrzymaną pomoc. Tymczasem w tej samej sytuacji spółka zależna prywatnej grupy może oprzeć się w celu sfinansowania swej restrukturyzacji na pomocy publicznej i na wsparciu ze strony swego akcjonariusza, bez konieczności wykazywania celowości tego finansowania. Komisja oparła zatem swą decyzję na domniemaniu braku zgodności z rynkiem zachowania publicznego akcjonariusza. Naruszenie zasady równego traktowania przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw prywatnych przejawia się w zaskarżonej decyzji odmową uwzględnienia przez Komisję samoistnych cech pożyczek zaoferowanych przez SNCF w celu wdrożenia kryterium inwestora prywatnego. Z zaskarżonej decyzji wynika zatem, że przedsiębiorstwu takiemu jak SeaFrance, kontrolowanemu w całości przez przedsiębiorstwo publiczne, nie może być przyznana pożyczka przez jego jedyne akcjonariusza, jeśli akcjonariusz ten dokonuje także dokapitalizowania tego przedsiębiorstwa.
- 93 Ten argument Republiki Francuskiej wynika z błędnej interpretacji zasady równego traktowania przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw prywatnych oraz z pominięcia roli odegranej przez kryterium inwestora prywatnego przy stosowaniu tej zasady i należy go oddalić.
- 94 Należy przypomnieć, że kryterium inwestora prywatnego stanowi wyraz zasady równego traktowania sektora publicznego i prywatnego, zgodnie z którą kapitały przekazane przez państwo w sposób bezpośredni lub pośredni do dyspozycji przedsiębiorstwa w okolicznościach odpowiadających normalnym warunkom rynkowym nie mogą zostać zakwalifikowane jako pomoc państwa (zob. wyrok z dnia 12 grudnia 1996 r., Air France/Komisja, T-358/94, Rec, EU:T:1996:194, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo). Stosowanie tego kryterium pozwala na uniknięcie dyskryminacji polegającej na tym, że korzyść przyznana przedsiębiorstwu z zasobów państwowych, ale na warunkach rynkowych, jest uznana za pomoc państwa tylko ze względu na państwowe pochodzenie zasobów.
- 95 W niniejszej sprawie Komisja nie oparła swojej decyzji na domniemaniu braku zgodności z rynkiem zachowania akcjonariusza publicznego, ale na stwierdzeniu, że ponieważ omawiane pożyczki pochodziły z zasobów państwowych, mogły stanowić pomoc państwa. Aby zapobiec automatycznemu uznaniu tych pożyczek za pomoc państwa, a tym samym naruszeniu zasady równego traktowania, na którą powołała się Republika Francuska, Komisja zbadała je w świetle kryterium inwestora prywatnego. Stwierdziła ona w ten sposób, że pożyczki te były nierozdzielnie związane z innymi środkami wdrożonymi lub przewidzianymi przez państwo francuskie za pośrednictwem SNCF na rzecz SeaFrance i że oceniane łącznie środki te i rzecone pożyczki nie spełniały kryterium inwestora prywatnego.
- 96 A zatem fakt, że SeaFrance nie mogła być przyznana pożyczka przez jedyne akcjonariusza, jako że akcjonariusz ten dokonał także dokapitalizowania tego przedsiębiorstwa, nie jest wynikiem naruszenia zasady równego traktowania przedsiębiorstw publicznych i prywatnych, ale wynikiem właściwego stosowania kryterium inwestora prywatnego.

- 97 Inne twierdzenia, jakie Republika Francuska podniosła w ramach rozpatrywanego zarzutu, również nie mogą zostać uwzględnione.
- 98 Z jednej strony według Republiki Francuskiej Komisja naruszyła zasadę równego traktowania przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw prywatnych, gdy, z tego względu, że pożyczki w wysokości 99,7 mln EUR i w wysokości [poufne] mln EUR nie zostały zaoferowane przez podmiot zewnętrzny wobec SNCF, wezwała władze francuskie do przedstawienia przykładowej oferty pożyczki niezależnej instytucji finansowej, ratingu lub propozycji stawki od banku pochodzących od banku komercyjnego, zamiast stosować do tych pożyczek stawkę wynikającą ze stosowania komunikatu w sprawie stóp referencyjnych.
- 99 Argument ten w żaden sposób nie wykazuje naruszenia zasady równego traktowania przez Komisję. Żądania Komisji powinny być uznane za wykonane zgodnie z orzecznictwem zwykle badanie, czy omawiane pożyczki spełniają kryterium inwestora prywatnego, które zobowiązuje Komisję, jeżeli okazuje się, że kryterium to mogłoby mieć zastosowanie, do zwrócenia się do zainteresowanego państwa członkowskiego o dostarczenie jej wszelkich istotnych informacji, które umożliwią jej sprawdzenie tego, czy przesłanki możliwości zastosowania i stosowania tego kryterium są spełnione (zob. podobnie wyrok Komisja/EDF, EU:C:2012:318, pkt 104).
- 100 Z drugiej strony Komisja naruszyła zasadę równego traktowania przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw prywatnych, uznając, że omawiane pożyczki nie mogły być uznane za wkład własny SeaFrance na jego restrukturyzację jedynie z tego powodu, że nie zostały zaoferowane przez podmiot zewnętrzny wobec SNCF.
- 101 Twierdzenie to wynika z błędnego rozumienia zaskarżonej decyzji. Jak bowiem wskazano w pkt 80 powyżej, Komisja wykluczyła pożyczkę w wysokości 99,7 mln EUR z wkładu własnego z tego powodu, że pożyczka ta nie może być uznana za nieobjętą pomocą.
- 102 Z powyższego wynika, że zarzut czwarty należy oddalić.
- 103 W związku z powyższym skarga podlega oddaleniu w całości.

W przedmiocie kosztów

- 104 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, należy zgodnie z żądaniem Komisji obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Republika Francuska zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 15 stycznia 2014 r.

Podpisy